

Załączniki do Uchwały Nr 8/2025

Senatu

z dnia 10.06.2025 r.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

PROGRAM STUDIÓW DLA KIERUNKU PIELĘGNIARSTWO

studia pierwszego stopnia

od roku akademickiego 2025/2026

Załącznik nr 1 do Uchwały Senatu nr 8/2025

Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie

z dnia 10.06.2025 r.

*w sprawie ustalenia programu studiów, w tym określenia efektów uczenia się,
dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „pielęgniarstwo” o profilu praktycznym
przeznaczonych do prowadzenia (realizacji) w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
oraz w przedmiocie przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych*

OPIS PROGRAMU STUDIÓW

1. INFORMACJE OGÓLNE.

- 1.1. Studia pierwszego stopnia trwają 8 semestrów.
- 1.2. Program i plan studiów jest jednakowy dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych z wyłączeniem jedynie zajęć WF obowiązkowych na studiach stacjonarnych.
- 1.3. Liczba (suma) wszystkich godzin zajęć, w tym z uwzględnieniem praktyk zawodowych, wynosi na studiach stacjonarnych 4780 (w tym 4100 godzin kontaktowych z WF), a na studiach niestacjonarnych wynosi 4720 (w tym 4040 bez WF).
- 1.4. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów pierwszego stopnia wynosi 180.
- 1.5. Kierunek pielęgniarstwo jest przyporządkowany do dyscypliny naukowej *nauki o zdrowiu* jako dyscypliny wiodącej.
- 1.6. Studia mają profil praktyczny.

2. ZAJĘCIA I GRUPY ZAJĘĆ

- 2.1. Proces kształcenia jest realizowany w postaci:
 - 1) zajęć i grup zajęć odpowiadających poszczególnym zagadnieniom z dyscypliny naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów;
 - 2) grup zajęć zintegrowanych łączących dwa lub więcej zagadnień z dyscypliny naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów;
 - 3) wielodyscyplinarnych grup zajęć poświęconych określonym zagadnieniom.
- 2.2. Program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50 % liczby punktów ECTS (106 pkt ECTS) koniecznej do ukończenia studiów.
- 2.3. Zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarstkich, pracowniach symulacji wysokiej wierności oraz zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe są realizowane w grupach liczących nie więcej niż 8 studentów, z tym że zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w oddziałach szpitalnych intensywnej terapii, neonatologicznych i pediatrycznych oraz w blokach operacyjnych i podstawowej opiece zdrowotnej są realizowane w grupach liczących nie więcej niż 4 studentów.

3. MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH I PUNKTÓW ECTS

- 3.1. Grupy zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia się mają liczbę godzin i punktów ECTS zgodną ze standardem kształcenia.
- 3.2. Program studiów został skonstruowany tak, aby możliwe było przypisanie grupom zajęć powtarzalnej wartości punktowej wyrażonej w ECTS.
- 3.3. W ramach kształcenia w grupie zajęć B są prowadzone zajęcia z języka angielskiego, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim - z innego języka obcego, w wymiarze

nie mniejszym niż 120 godzin. Zajęcia te obejmują terminologię specjalistyczną z zakresu pielęgniarstwa. Zajęciom tym przypisuje się nie mniej niż 5 punktów ECTS.

- 3.4. W ramach kształcenia w grupach zajęć B i C są prowadzone zajęcia obejmujące treści kształcenia z zakresu:
- 1) podstaw pielęgniarstwa, w ramach których nie mniej niż 200 godzin jest realizowanych w formie ćwiczeń w pracowni umiejętności pielęgniarских lub pracowni symulacji wysokiej wierności; zajęcia w formie ćwiczeń są realizowane przed rozpoczęciem zajęć praktycznych z tego zakresu w warunkach naturalnych;
 - 2) badania fizykalnego, w ramach których nie mniej niż 40 godzin jest realizowanych w formie ćwiczeń w pracowni umiejętności pielęgniarских lub pracowni symulacji wysokiej wierności, lub w warunkach naturalnych;
 - 3) etyki zawodu pielęgniarki, w wymiarze nie mniejszym niż 35 godzin.
- 3.5. Program studiów umożliwia studentom uzyskanie w grupie zajęć D nie mniej niż 5 punktów ECTS za przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
- 3.6. Zajęcia z wychowania fizycznego są zajęciami obowiązkowymi na studiach stacjonarnych, prowadzonymi w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin. Zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.
- 3.7. W ramach kształcenia w grupach zajęć A-D nie więcej niż 30 % liczby godzin zajęć w każdej z tych grup zajęć (łącznie nie więcej niż 726 godzin) może być realizowane jako praca własna studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.
- 3.8. Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 30 % liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość może być prowadzone w grupach zajęć A-D wyłącznie w ramach zajęć umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się w kategorii wiedzy.

4. ZAJĘCIA PRAKTYCZNE I PRAKTYKI ZAWODOWE

- 4.1. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe (grupy zajęć E i F), realizowane w warunkach klinicznych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem, służą osiągnięciu i doskonaleniu przez studenta efektów uczenia się w kategorii umiejętności. Zakres, wymiar godzinowy i przydział punktów ECTS dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych jest zgodny ze standardem kształcenia.
- 4.2. Program praktyk zawodowych i terminy ich odbywania oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się ustala uczelnia.

5. INFRASTRUKTURA NIEZBĘDNA DO PROWADZENIA KSZTAŁCENIA

- 5.1. Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się, w skład której wchodzi w szczególności pracownia umiejętności pielęgniarских i pracownia symulacji wysokiej wierności.
- 5.2. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe są prowadzone w oparciu o infrastrukturę uczelni lub infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła umowy lub porozumienia. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe są prowadzone w szczególności w:
- 1) oddziałach szpitalnych: internistycznych, geriatrycznych, chirurgicznych, pediatrycznych, neurologicznych, psychiatrycznych, intensywnej terapii, opieki paliatywnej, położniczo-

noworodkowych, ginekologicznych i w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz w blokach operacyjnych;

- 2) gabinetach pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania, w miejscu zamieszkania lub pobytu pacjenta oraz w punkcie szczepień;
- 3) zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych.

6. OSOBY PROWADZĄCE KSZTAŁCENIE

- 6.1. Kształcenie umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w grupach zajęć A-D jest prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć lub inne osoby posiadające takie kompetencje i doświadczenie.
- 6.2. Kształcenie umożliwiające osiągnięcie efektów uczenia się w grupach zajęć B-D, w ramach zajęć obejmujących treści kształcenia z zakresu opieki pielęgniarstwa i położniczej, jest prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub zawodu położnej oraz co najmniej roczną praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć lub inne osoby posiadające takie kompetencje i taką praktykę.
- 6.3. Zajęcia praktyczne (grupa zajęć E) są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub zawodu położnej oraz co najmniej dwuletnią praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć lub inne osoby posiadające takie kompetencje i taką praktykę.
- 6.4. Praktyki zawodowe (grupa zajęć F) są realizowane pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa lub zawodu położnej, będącej pracownikiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz wykonującej zadania zawodowe w komórce organizacyjnej podmiotu, w której student odbywa praktykę zawodową, a nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

w sprawie ustalenia programu studiów, w tym określenia efektów uczenia się, dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „pielęgniarstwo” o profilu praktycznym przeznaczonych do prowadzenia (realizacji) w formie stacjonarnej i niestacjonarnej oraz w przedmiocie przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych

EFEKTY UCZENIA SIĘ

1. OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ.

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w każdym okresie życia w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- 2) uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;
- 3) etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych;
- 4) funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 5) zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych;
- 6) zadania, funkcje i uwarunkowania rozwoju zawodu pielęgniarstwa;
- 7) modele opieki pielęgniarstwa nad osobą zdrową, chorą, niepełnosprawną i umierającą;
- 8) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu pielęgniarstwa.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych;
- 2) rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarstwa;
- 3) organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarstwa nad osobą chorą, niepełnosprawną i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej;
- 4) udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa;
- 5) decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- 6) współpracować z pacjentem, rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarstwa oraz prowadzonych działań edukacyjnych;
- 7) przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarstwa;
- 8) przeprowadzić badanie kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w sytuacji wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;
- 9) wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca oraz rozpoznać cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia;
- 10) wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku tego badania u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;
- 11) udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
- 12) usunąć szwy i pielęgnować ranę, w tym założyć i zmienić opatrunek;

- 13) przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
 - 14) wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
 - 15) komunikować się z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;
 - 16) dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy;
 - 17) organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach pielęgniarskich i zespołach interdyscyplinarnych;
 - 18) stosować myślenie krytyczne w praktyce zawodowej pielęgniarki.
- 1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
- 1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
 - 2) przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;
 - 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
 - 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
 - 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
 - 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
 - 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

2. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

2.1. A. NAUKI PRZEDKLINICZNE (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, mikrobiologia i parazytologia, farmakologia, radiologia)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka;
A.W3.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz narządów zmysłów i powłoki wspólnej;
A.W4.	udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy;
A.W5.	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy;
A.W6.	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej;
A.W7.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka;

A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka;
A.W9.	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;
A.W10.	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów;
A.W11.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W12.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
A.W13.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutageny;
A.W14.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
A.W15.	nowoczesne techniki badań genetycznych;
A.W16.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
A.W17.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka;
A.W18.	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
A.W19.	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku;
A.W20.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;
A.W21.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
A.W22.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne;
A.W23.	podstawowe zasady farmakoterapii;
A.W24.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
A.W25.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W26.	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
A.W27.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.W28.	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;
A.W29.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
A.U2.	interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;

A.U3.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;
A.U4.	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;
A.U5.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
A.U6.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
A.U7.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
A.U8.	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym;
A.U9.	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych;
A.U10.	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
A.U11.	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki;
A.U12.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
A.U13.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
A.U15.	obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;
A.U16.	stosować zasady ochrony radiologicznej.

2.2. B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo medyczne, zdrowie publiczne, etyka zawodu pielęgniarki, współpraca i komunikacja w zespole interdyscyplinarnym, język obcy)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
B.W2.	problematykę relacji człowiek - środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W3.	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową;
B.W4.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju;
B.W5.	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości;
B.W6.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej;
B.W7.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;
B.W8.	podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby;
B.W9.	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów;

B.W10.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej;
B.W11.	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu;
B.W12.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
B.W13.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
B.W14.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
B.W15.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
B.W16.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek;
B.W17.	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarstwa;
B.W18.	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;
B.W19.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania;
B.W20.	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej;
B.W21.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych;
B.W22.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
B.W23.	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej;
B.W24.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarstwa, w tym prawa i obowiązki pielęgniarstwa oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarstwa, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarstwa i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
B.W25.	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;
B.W26.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
B.W27.	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego;
B.W28.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B.W29.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
B.W30.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B.W31.	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych;
B.W32.	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy;
B.W33.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych;
B.W34.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej pielęgniarstwa;
B.W35.	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarstwa;
B.W36.	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarstwa;
B.W37.	odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarstwa zgodnych z etyką zawodową;
B.W38.	Kodeks etyki dla pielęgniarstwa Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarstwa i położnej Rzeczypospolitej Polskiej;
B.W39.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
B.W40.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;

B.W41.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
B.W42.	proces podejmowania decyzji w zespole;
B.W43.	metody samooceny pracy zespołu;
B.W44.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;
B.W45.	zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych;
B.W46.	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
B.W47.	zasady komunikowania się z pacjentem o odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym;
B.W48.	znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarstwie, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia;
B.W49.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi;
B.W50.	zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
B.U2.	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;
B.U3.	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;
B.U4.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy;
B.U5.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego;
B.U6.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarstwie;
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji napięcia i metody relaksacyjne;
B.U8.	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego;
B.U9.	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;
B.U10.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi i dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;
B.U11.	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej;
B.U12.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarstwa;
B.U13.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług pielęgniarstwa;
B.U14.	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;
B.U15.	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
B.U16.	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;

B.U17.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;
B.U18.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarstwa;
B.U19.	rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarstwa;
B.U20.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
B.U21.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;
B.U22.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu;
B.U23.	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego;
B.U24.	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim - z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym;
B.U25.	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim - w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

- 2.3. C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ (podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej, dietetyka, organizacja pracy pielęgniarstwa, badanie fizyczne w praktyce zawodowej pielęgniarstwa, zakażenia szpitalne, zasoby i system informacji w ochronie zdrowia, zajęcia fakultatywne do wyboru: język migowy lub telemedycyna i e-zdrowie)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarstwa;
C.W3.	definicję zawodu pielęgniarstwa według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarstwa według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO);
C.W4.	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarstwa (primary nursing), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarstwa i rozwój praktyki pielęgniarstwa;
C.W5.	klasyfikacje praktyki pielęgniarstwa (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej International Classification for Nursing Practice, ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA NANDA's International Nursing Diagnoses, North American Nursing Diagnosis Association, NANDA);
C.W6.	istotę opieki pielęgniarstwa opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;
C.W8.	zadania pielęgniarstwa w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomyślnym rokowaniu;
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychofizycznej pacjenta;
C.W10.	zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa;
C.W11.	udział pielęgniarstwa w zespole interprofesjonalnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
C.W12.	zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego;

C.W13.	koncepty i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
C.W14.	zadania pielęgniarstwa w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
C.W15.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
C.W16.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarstwa oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia;
C.W17.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W18.	metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;
C.W19.	zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W20.	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie;
C.W21.	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliznie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;
C.W22.	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;
C.W23.	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia;
C.W24.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej;
C.W25.	klasyfikację i rodzaje diet;
C.W26.	zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia;
C.W27.	podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych;
C.W28.	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
C.W29.	pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarstwach stanowiskach pracy;
C.W30.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na pielęgniarstwach stanowiskach pracy;
C.W31.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwa i ich znaczenie dla zapewnienia jakości tej opieki;
C.W32.	podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
C.W33.	zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;
C.W34.	uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarstwa oraz zasady zarządzania jakością tej opieki;
C.W35.	zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarstwa;
C.W36.	pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania;
C.W37.	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset - objawy/dolegliwości, Location - umiejscowienie, Duration - czas trwania, Character - charakter, Aggravating/Alleviating factors - czynniki nasilające/łagodzące, Radiation - promieniowanie, Timing - moment wystąpienia), FIFE (Feelings - uczucia, Ideas - idee, Function - funkcja, Expectations - oczekiwania), SAMPLE (Symptoms - objawy, Allergies - alergie, Medications - leki, Past medical history - przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal - ostatni posiłek, Events prior to injury/illness - zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);
C.W38.	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarstwo PES (Problem - problem, Etiology - etiologia, Symptom - objaw);
C.W39.	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia;

C.W40.	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania;
C.W41.	zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;
C.W42.	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego);
C.W43.	rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania;
C.W44.	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa;
C.W45.	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
C.W46.	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny;
C.W47.	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej;
C.W48.	zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii <i>Clostridioides difficile</i> , zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;
C.W49.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;
C.W50.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki;
C.W51.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
C.W52.	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarstwa;
C.W53.	rodzaje systemów telemedycznych z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;
C.W54.	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;
C.W55.	zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa;
C.U3.	ustalać plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;
C.U5.	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarstwa;

C.U6.	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;
C.U7.	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;
C.U8.	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;
C.U9.	przewodzą, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;
C.U10.	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;
C.U11.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;
C.U12.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
C.U13.	stosować zabiegi przeciwzapalne;
C.U14.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarstwa;
C.U15.	obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;
C.U16.	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
C.U17.	uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych;
C.U18.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;
C.U19.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;
C.U20.	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe;
C.U21.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;
C.U22.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;
C.U23.	dobierać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłąbnik do żołądka lub przetokę odżywczą);
C.U24.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;
C.U25.	wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego;
C.U26.	przewodzą gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;
C.U27.	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;

C.U28.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;
C.U29.	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
C.U30.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
C.U31.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;
C.U32.	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;
C.U33.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;
C.U34.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);
C.U35.	wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
C.U36.	dobierać rodzaj i technikę zakładania bandażu i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;
C.U37.	zakładać odzież operacyjną;
C.U38.	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;
C.U39.	usunąć szwy z rany;
C.U40.	przewodzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;
C.U41.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;
C.U42.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;
C.U43.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;
C.U44.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;
C.U45.	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;
C.U46.	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;
C.U47.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;
C.U48.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
C.U49.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
C.U50.	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;
C.U51.	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska;
C.U52.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
C.U53.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;
C.U54.	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
C.U55.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;
C.U56.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
C.U57.	stosować i zlecać diety terapeutyczne;
C.U58.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
C.U59.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;

C.U60.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;
C.U61.	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarstwa oraz monitorować jakość opieki pielęgniarstwa;
C.U62.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;
C.U63.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz analizować różne formy działalności zawodowej pielęgniarki;
C.U64.	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;
C.U65.	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta;
C.U66.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej;
C.U67.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
C.U68.	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarstwa, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia - znieczulenie, Activity of daily living - aktywność życia, Adverse effects - działania niepożądane, Aberrant behaviors - działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarstwa PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective - dane subiektywne, Objective - dane obiektywne, Assessment - ocena, Plan/Protocol - plan działania);
C.U69.	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
C.U70.	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;
C.U71.	wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia;
C.U72.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;
C.U73.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii <i>Clostridioides difficile</i> , zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;
C.U74.	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;
C.U75.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
C.U76.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;
C.U77.	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym;
C.U78.	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;
C.U79.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych;
C.U80.	wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby.

- 2.4. D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, chirurgia, blok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne, geriatra i pielęgniarstwo geriatryczne, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe, anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece, opieka paliatywna, pielęgniarstwo w opiece długoterminowej, podstawy rehabilitacji, badania naukowe w pielęgniarstwie)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przedi pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;
D.W13.	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastrostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;
D.W14.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
D.W15.	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;
D.W16.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;
D.W17.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;
D.W18.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi;

D.W19.	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz istotę opieki pielęgniarstwa w tym zakresie;
D.W20.	cel i zasady opieki prekonceptyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej;
D.W21.	okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w połogu;
D.W22.	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;
D.W23.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym;
D.W24.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków;
D.W25.	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów;
D.W26.	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych;
D.W27.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
D.W28.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych;
D.W29.	możliwości budowania relacji terapeutycznej, stosowania komunikacji terapeutycznej, psychoterapii elementarnej i innych metod wsparcia oraz terapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych), z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz w środowisku życia pacjenta);
D.W30.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
D.W31.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (Polish Resuscitation Council, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC);
D.W32.	algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (Advanced Life Support, ALS) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;
D.W33.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
D.W34.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia;
D.W35.	zadania realizowane na stanowisku pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym;
D.W36.	zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemy segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale;
D.W37.	postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi;
D.W38.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;
D.W39.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa);
D.W40.	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa;
D.W41.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia;
D.W42.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;
D.W43.	organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej;

D.W44.	rolę i zadania pielęgniarki opieki długoterminowej w zapewnieniu kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej;
D.W45.	światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych;
D.W46.	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej;
D.W47.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;
D.W48.	znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarskiej i rozwoju zawodu pielęgniarki;
D.W49.	pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych;
D.W50.	przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty pielęgniarstwa;
D.W51.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie;
D.W52.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki;
D.W53.	podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
D.U11.	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
D.U12.	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;
D.U13.	przewodzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
D.U15.	przewodzić rozmowę terapeutyczną;
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;

D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;
D.U18.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;
D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;
D.U25.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
D.U26.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation - sytuacja, Background - tło, Assessment - ocena, Recommendation - rekomendacja);
D.U28.	zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego;
D.U29.	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej;
D.U30.	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (frailty syndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarstwa i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych;
D.U31.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;
D.U32.	prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa;
D.U33.	stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym;
D.U34.	analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niedołączonych, samotnych, przewlekłe chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarstwa;
D.U35.	przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu;
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarstwa w stanach zagrożenia zdrowia i życia;
D.U37.	stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym;
D.U38.	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomią oraz wentylowanego mechanicznie;
D.U39.	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;
D.U40.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;
D.U42.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
D.U43.	przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych);
D.U44.	planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarstwa długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej;
D.U45.	wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe;

D.U46.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarstwa;
D.U47.	stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarstwa.

2.5. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

K.1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
K.2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;
K.3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K.4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
K.5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
K.6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K.7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

3. SPOSÓB WERYFIKACJI OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

- 3.1. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty.
- 3.2. Osiągnięte efekty uczenia się w zakresie wiedzy można weryfikować za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych.
- 3.3. Jako formy egzaminów pisemnych można stosować eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi.
- 3.4. Egzaminy powinny być standaryzowane i są ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień (poziom zrozumienia zagadnień, umiejętność analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów).
- 3.5. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarstwa wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarstwa.
- 3.6. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność w czasie obiektywnego standaryzowanego egzaminu klinicznego (Objective Structured Clinical Examination, OSCE).
- 3.7. Studia kończą się egzaminem dyplomowym składającym się z części teoretycznej i praktycznej (OSCE), który obejmuje weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów.

Załącznik nr 3 do Uchwały Senatu nr 8/2025

Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie

z dnia 10.06.2025 r.

*w sprawie ustalenia programu studiów, w tym określenia efektów uczenia się,
dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „pielęgniarstwo” o profilu praktycznym
przeznaczonych do prowadzenia (realizacji) w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
oraz w przedmiocie przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych*

PRZYPORZĄDKOWANIE KIERUNKU DO DYSCYPLIN NAUKOWYCH

Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie – w przypadku kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny:

80% (144 pkt ECTS) – nauki o zdrowiu (dyscyplina wiodąca)

20% (36 pkt ECTS) – nauki medyczne

Załącznik nr 4 do Uchwały Senatu nr 8/2025

Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie

z dnia 10.06.2025 r.

*w sprawie ustalenia programu studiów, w tym określenia efektów uczenia się,
dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „pielęgniarstwo” o profilu praktycznym
przeznaczonych do prowadzenia (realizacji) w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
oraz w przedmiocie przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych*

OPIS KONCEPCJI KSZTAŁCENIA

Koncepcja kształcenia zakłada przygotowanie wysoko wykwalifikowanej kadry pielęgniarskiej. Celem kształcenia jest przekazywanie studentom nowoczesnej wiedzy medycznej oraz umiejętności praktycznych pozwalających na udzielanie świadczeń pielęgniarskich na jak najwyższym poziomie z zachowaniem bezpieczeństwa własnego i pacjenta, kształtowanie nienagannej postawy etyczno-moralnej, a także umiejętności organizowania pracy własnej i całego zespołu. Koncepcja kształcenia uwzględnia kompetencje zawodowe pielęgniarki/pielęgniarza opisane w przepisach krajowych oraz europejskich.

Koncepcja kształcenia jest spójna z misją i strategią rozwoju Uczelni.

Załącznik nr 5 do Uchwały Senatu nr 8/2025

Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie

z dnia 10.06.2025 r.

*w sprawie ustalenia programu studiów, w tym określenia efektów uczenia się,
dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „pielęgniarstwo” o profilu praktycznym
przeznaczonych do prowadzenia (realizacji) w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
oraz w przedmiocie przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych*

**OPIS KOMPETENCJI OCZEKIWANYCH
OD KANDYDATA NA STUDIA**

Wymagania: świadectwo dojrzałości lub inny dokument uznany za równoważny polskiemu świadectwu dojrzałości oraz zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do podjęcia nauki (kształcenia) na kierunku Pielęgniarstwo.

Kompetencje oczekiwane od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Pielęgniarstwo wynikają z Europejskich Ram Kwalifikacji, zgodnych z Ramami Kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego oraz Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także pozostają w związku z uprawnieniami szkoły wyższej określonymi w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Ramy Kwalifikacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego określają deskryptory dla cykli kształcenia. Każdy deskryptor cyklu podaje ogólne określenie typowych oczekiwań w zakresie osiągnięć i umiejętności związanych z kwalifikacjami uzyskiwanymi w wyniku ukończenia danego cyklu kształcenia.

Deskryptor cyklu kształcenia (studiów jednolitych magisterskich) odpowiada efektom uczenia się dla 7. poziomu Europejskich Ram Kwalifikacji. W związku z powyższym, w kontekście ustawowych uprawnień szkoły wyższej, kandydat na studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Pielęgniarstwo musi posiadać przygotowanie (kwalifikacje) umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się dla 6. poziomu Europejskich Ram Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest zdany egzamin dojrzałości (uzyskana matura), oznaczający uzyskanie kwalifikacji o charakterze ogólnym dla poziomu 4 wedle norm wyrażonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze ogólnym - poziomy 1-4 (Dz.U. 2016 poz. 520).

Kwalifikacja o charakterze ogólnym dla poziomu 4:

Kategorie opisowe	Kod składnika opisu	WIEDZA, UMIEJĘTNOŚCI, KOMPETENCJE SPOŁECZNE
		zna i rozumie:
Język i komunikowanie się	P4O_WJ	struktury umiarkowanie złożonych wypowiedzi i zasady ich
Matematyka i nauki przyrodnicze	P4O_WM	wybrane umiarkowanie złożone pojęcia, zależności i strategie matematyczne oraz niezbyt złożone rozumowania i modele matematyczne
	P4O_WM	umiarkowanie złożony opis wybranych elementów składowych świata materialnego oraz wybranych zjawisk i procesów w przyrodzie i w technice
	P4O_WM	umiarkowanie złożone interpretacje wybranych zjawisk i procesów w przyrodzie i w technice oraz wybrane teorie dotyczące świata materialnego
Funkcjonowanie społeczne	P4O_WF	wybrane teorie dotyczące życia społecznego i jego rozwoju
	P4O_WF	podstawowe mechanizmy funkcjonowania gospodarki, także w wymiarze globalnym
	P4O_WF	w pogłębiony sposób własną tożsamość wynikającą z dziedzictwa historii i kultury swojego narodu oraz z uczestnictwa w różnego rodzaju wspólnotach
		potrafi:
Język i komunikowanie się	P4O_UJ	odbierać ze zrozumieniem złożone wypowiedzi
	P4O_UJ	tworzyć i przedstawiać umiarkowanie złożone wypowiedzi
	P4O_UJ	analizować, selekcjonować i łączyć umiarkowanie złożone informacje z różnych źródeł
	P4O_UJ	posługiwać się językiem obcym na poziomie B1 ESOKJ
	P4O_UM	korzystać z umiarkowanie złożonych narzędzi matematycznych

Matematyka i nauki przyrodnicze	P4O_UM	przeprowadzić umiarkowanie złożone pomiary, obserwacje i doświadczenia w zakresie nauk przyrodniczych
Uczenie się	P4O_UU	planować własne uczenie się odpowiednio do swojego zaawansowania w realizowanym programie kształcenia z uwzględnieniem perspektyw własnego rozwoju
	P4O_UU	dokonywać wyborów dotyczących dalszego uczenia się z uwzględnieniem perspektyw własnego rozwoju
		jest gotów do:
Język i komunikowanie się	P4O_KJ	kształtowania właściwej kultury komunikowania się w różnych kontekstach
Funkcjonowanie społeczne	P4O_KF	partnerskiego dialogu i współdziałania oraz podporządkowywania się i przewodzenia w różnych strukturach hierarchicznych, z uwzględnieniem aspektów etycznych

Wskazane powyżej efekty poziomu 4 PRK wchodzi w zakres kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Pielęgniarstwo.

Pierwszeństwo w przyjęciu na studia dotyczyć będzie osób, które zdały na egzaminie maturalnym z sukcesem biologię lub chemię w zakresie rozszerzonym.

Załącznik nr 6 do Uchwały Senatu nr 8/2025

Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie

z dnia 10.06.2025 r.

*w sprawie ustalenia programu studiów, w tym określenia efektów uczenia się,
dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „pielęgniarstwo” o profilu praktycznym
przeznaczonych do prowadzenia (realizacji) w formie stacjonarnej
oraz w przedmiocie przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych*

OPIS KWALIFIKACJI ABSOLWENTA

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo o profilu praktycznym będzie wyposażony w wiedzę, umiejętności oraz kompetencje umożliwiające profesjonalne wykonywanie czynności niezbędnych podczas codziennej pracy w jednostkach ochrony zdrowia. Absolwent nabędzie ogólną wiedzę medyczną i o zdrowiu, szczegółową wiedzę z zakresu pielęgniarstwa oraz zostanie zapoznany z obowiązującymi normami prawnymi, etycznymi oraz normami deontologii w zakresie wykonywanego zawodu.

Absolwent w zakresie umiejętności w związku z ciągłym rozwojem wiedzy medycznej i kształtowaniem nowych specjalności medycznych będzie umieć korzystać z aktualnej wiedzy, dającej możliwość zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiej jakości opieki medycznej. Ponadto będzie potrafił udzielać świadczenia w zakresie promowania i zachowania zdrowia oraz prewencji chorób; samodzielnie sprawować holistyczną opiekę nad pacjentem szczególnie niepełnosprawnym i umierającym; samodzielnie wykonywać czynności zawodowe charakterystyczne dla zawodu pielęgniarki zgodnie z przyjętymi normami moralno-etycznymi z uwzględnieniem poszanowania i respektowania praw pacjenta z zachowaniem tajemnicy zawodowej. Absolwent będzie częścią personelu medycznego pracującego w zespole interdyscyplinarnym, dlatego też absolwent zostanie wyposażony w umiejętność pracy w zespole oraz inicjowania i wspierania działań na rzecz zdrowia społeczności lokalnej. Zawód pielęgniarki/pielęgniarsza jest zawodem wymagającym określonych predyspozycji w zakresie kompetencji społecznych, gdzie absolwent pielęgniarstwa powinien skutecznie i z empatią komunikować się z pacjentem oraz mieć świadomość w zakresie czynników, które mają wpływ na reakcje własne i pacjenta podczas świadczenia opieki zdrowotnej. Dodatkowo powinien być świadomy permanentnego, ustawicznego kształcenia się, które jest gwarantem wykonywania czynności zawodowych na najwyższym poziomie. Tak ukształtowana sylwetka absolwenta studiów pierwszego stopnia kierunku pielęgniarstwo pozwoli na jego aktywne zasilenie kadry w różnych placówkach ochrony zdrowia.

Należy podkreślić fakt, że absolwenci kierunku pielęgniarstwo nie są kształceni wyłącznie do pracy w szpitalach publicznych, ale mogą również podejmować pracę w sektorze prywatnych usług medycznych, przychodniach zdrowia, domach spokojnej starości, hospicjach, domach opieki społecznej, sanatoriach czy organach administracji publicznej.